

Pošta **VAČE**, doneski za zgodovino

Pošta VAČE je bila ustanovljena **16. februarja 1871** (po W. Kleinu), in sicer pod imenom **WATSCH / (WAČ)**, nekaj let kasneje je bilo ime spremenjeno v **WATSCH BEI/bei LITTAI / VAČE**, oziroma še kasneje v **WAATSCH / VAČE**, ki ga je nosila do konca I. svetovne vojne, med nemško okupacijo v II. svetovni vojni le **WAATSCH** (1941-43 z dodatkom Kärnten oz. Oberkrain). V prvi in drugi Jugoslaviji in tudi v Sloveniji je ime pošte **VAČE**, od leta **1971** s poštno številko **61252**, 1. marca 1996 je izgubila »jugošestico«, odtlej **1252 VAČE**, 1. julija 2016 je postala pogodbeni pošta s pogodbenikom Zavod za razvoj zavesti Družinsko gledališče Kolenc.

1886.11.30. 1891.05.12.

Enokrožni dvojezični naprstniški žig
s podpisanimi številkami datuma
WATSCH / (WAČ),
premera 21,5 mm;
odtis pomotoma brez letnice (*desno*).

1876.11.06.

1900.12.27.

Enokrožni dvojezični žig
s podpisanimi številkami datuma
WATSCH BEI LITTAI / VAČE,
premer 26 mm

1901.02.14.

1903.09.28.

Dvokrožni dvojezični žig
s podpisanimi številkami datuma
WATSCH bei LITTAI / VAČE,
črkovna oznaka »a«, premer 28 mm.

Zaradi večjega števila črk v nemškem imenu kraja je oblika žiga posebnost med slovenskimi poštnimi žigi.

1908.09.02.

Dvokrožni žig z datumskim mostom
WAATSCH / VAČE, oznaka »a«,
premer 28 mm (*levo*),
v uporabi tudi po koncu vojne;
isti žig, kasneje izklesan ... / **VAČE**,
prehodno uporabljan v SHS (*desno*).

1919.02.03.

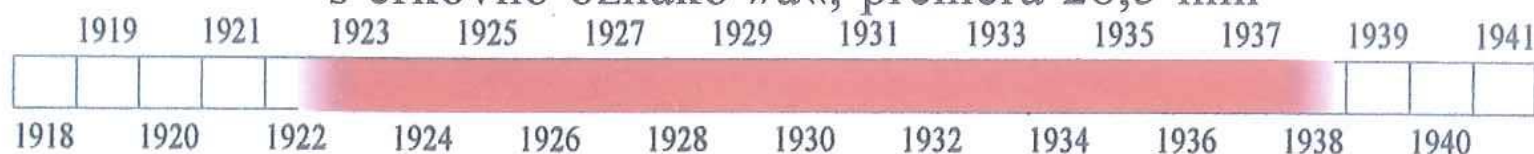

1920.05.30.

Pošta VAČE, doneski za zgodovino

Dvokrožni žig z datumskim mostom VAČE / BAЧE,
s črkovno oznako »a«, premera 28,5 mm

1922.08.19.

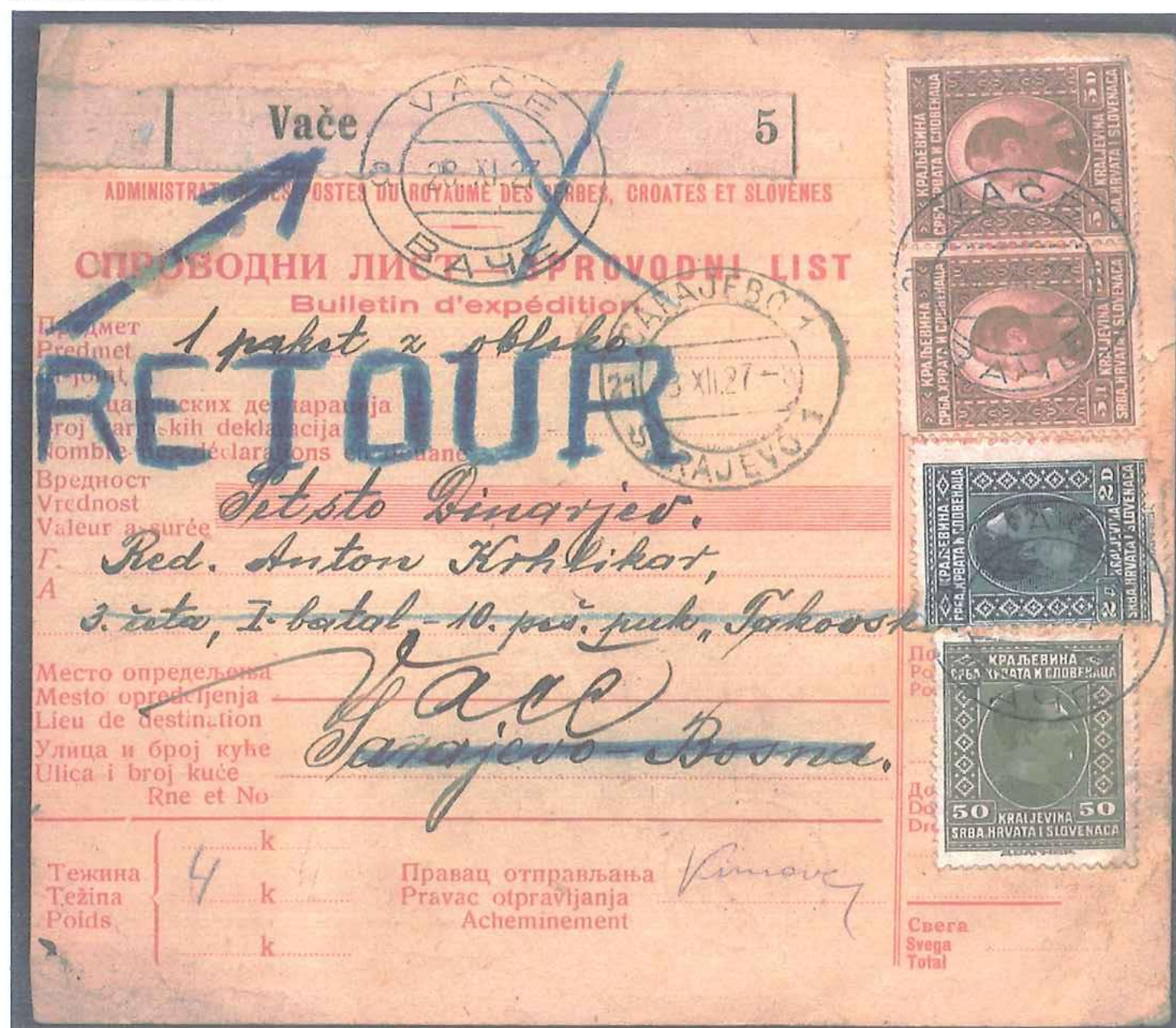
1935.08.29.

1938.07.15.

1927.11.28.

Leta 1925 je bila pošta II. razreda 4. stopnje, predstojnik pošte je bil »poštni činovnik« Hinko Ilaš, 6. stopnja osnovne plače, rojen 26. 3. 1890 na Vačah, dne 30. VI. 1925 je imel 15 let, 1 mesec in 9 dni službene dobe.

Leta 1936 je bila pošta Vače pogodbeno pošta III. razreda 2. skupine, imela je telefon, predstojnica je bila Draga Pirc.

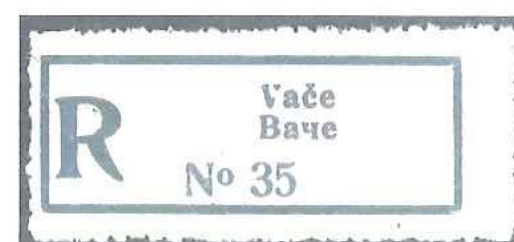
Leta 1940 je bila pošta Vače pogodbeno pošta III. razreda 1. skupine, imela je telefon, predstojnica je bila Draga Kristan, rojena 25. 10. 1910, dne 1. 1. 1940 je imela 4 leta in 2 meseca službene dobe.

Enokrožni žig VAČE / BAЧE,
s številčno oznako »1«, premera 30 mm

Odtis dne **1941.04.09.**,
tri dni po začetku
II. svetovne vojne
na naših tleh!

Nalepka za priporočeno /
knjiženo poslovanje
Vače / Baчe

Pošta **VAČE**, doneski za zgodovino

Dvokrožni izklesani (nacionalizirani) starojugoslovanski žig brez zvezdic in z datumom brez označbe ure **VAČE** / ..., s črkovno oznako »a«, premera 30 mm

1946.12.21.

1949.08.18.

Enokrožni žig brez zvezdic in z datumom brez označbe ure **VAČE** / **BAČE**, s črkovno oznako »a«, premera 30 mm

1950.03.09.

1958.12.15.

Nalepki za priporočeno / knjiženo poslovanje Vače

Enokrožni žig z malima zvezdicama ter z datumom z uro **VAČE** / **BAČE**, s črkovno oznako »a«, premera 30 mm

1966.08.06

1969.11.11.

1971.03.15.

1967.11.30.

Enokrožni žig z malima zvezdicama ter z datumom z uro **VAČE** / **BAČE**, s črkovno oznako »b«, premera 30 mm

1970.02.18.

Pošta **VAČE**, doneski za zgodovino

Enokrožni žig s poštno številko **61252 VAČE**,
s črkovno oznako »a«, premera 30 mm

1974.02.27.

1975.12.02.

1975.12.03.

1990.11.12.

Enokrožni žig s poštno številko **61252 VAČE**,
s črkovno oznako »b«, premera 30 mm

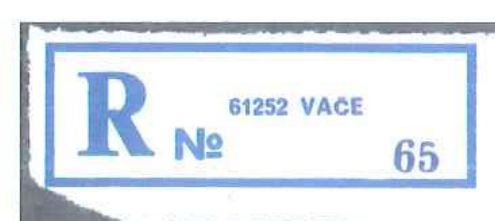
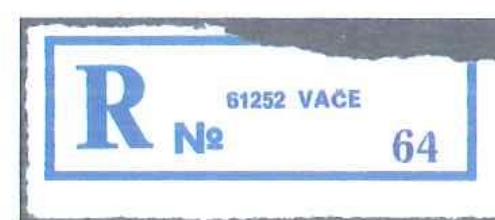
1972.05.03.

1996.02.19.

Nalepke različnih izvedb za priporočeno/knjiženo poslovanje **61252 VAČE**

Pošta **VAČE**, doneski za zgodovino

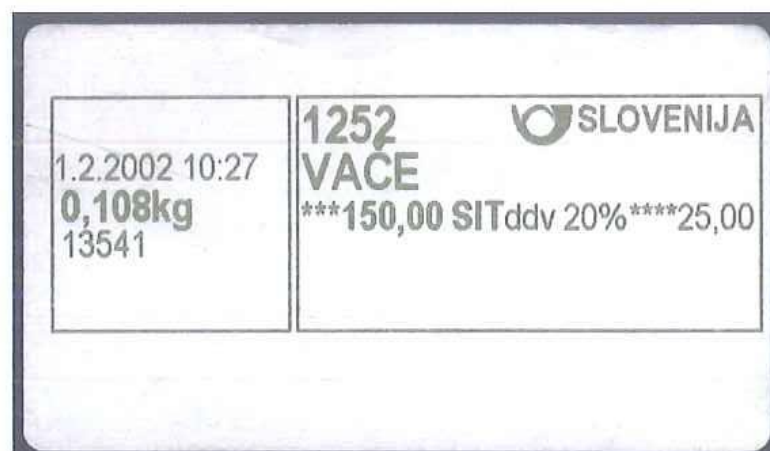
Enokrožni žig s pošto številko **1252 VAČE**,
s črkovno oznako »a«, premera 30 mm

1996.06.06.

2000.11.22.

Nalepka poštinskega aparata **1252 VAČE**, tip 3,
2002.02.01.

Priložnostni poštni žig in spominska izdaja

Fosilna morska obala na Vačah

Nad pokopališčem na Vačah se nad travnikom dviguje približno dva in pol metra visoka apnenčeva stena. Na tem mestu, kjer je jasno viden stik med sivimi jurskimi apnenci in rumenkastimi miocenskimi klasiti, katere predstavlja drobnozrnata breča s peščenim vezivom, se nahaja fosilna morska obala. V miocenu, pred 13 milijoni let, so strmo kamnito obalo, katero so na tem mestu gradili apnenci jurske starosti (nastali pred 210 milijoni let), poseljevale številne kamnovrtne školjke iz rodu *Lithophaga*, medtem ko so se na ravnem dnu plitvega morja kopičili peščeni sedimenti. Luknje, ki so ostale kot dokaz delovanja školjk so približno enako globoke, v nobeni pa ni ohranjene lupine, kar pomeni, da so zaradi valovanja in morskih tokov izpadle iz kamnine ali pa so bile naknadno raztopljene. Ohranjene so do 10 centimetrov velike fosilne školjčne lupine ostrig, redke še pritrjene na apnenčevo steno, večinoma razlomljene v drobnozrnati breči s peščenim vezivom. To je v Sloveniji pa tudi v svetu ena najlepše ohranjen sten fosilne morske obale. – V nedeljo, 29. junija 1997, so fosilno morsko obalo odprli za ogled. Ob 11. uri je navzoče nagovorila predsednica KS Vače Vida Pograjc, dr. Stanko Buser je opisal kamnine na Vačah in okolici z geološkega vidika, Blaž Zarnik pa predstavil fosilno morsko obalo. Izšla je spominska kuverta z dodanim listom za pisanje krajših sporočil, pošta 1252 Vače pa je v izpostavljenem poštnem okencu na prireditvenem prostoru uporabljala za žigosanje pošilk priložnostni poštni žig, ilustracijo zanj je pripravil Vojko Medved.

Villa Litta klub – fondacija Litija, Krajevna skupnost Vače in Lovska družina Vače
Spominska izdaja (ovitek z vložnim listom) št. 3, priložnostni žig 29. junija 1997 v uporabi na pošti 1252 Vače,
pošta je delovala tudi med slovesnostjo na prireditvenem prostoru.

Priložnostni poštni žig, posvečen obletnici rojstva skladatelja

Antona Lajovica

Rodil se je na Vačah 19. decembra 1878 v družini z 12 otroki, osnovno šolo je obiskoval v Litiji, gimnazijo v Ljubljani, kjer se je vključil v dijaški zbor Glasbene matice. Tu je zborovodja Matej Hubad odkril njegovo dovzetnost za glasbo. Po maturi se je vpisal na dunajski konservatorij, študiral je tudi pravo. Kot pripravnik je služboval na okrajnem sodišču v Litiji, nato v Ljubljani, kot sodnik na Brdu pri Lukovici in Kranju. Kot edini Slovenec je bil predsednik Omizja sedmerice, takrat najvišjega sodišča v medvojni Jugoslaviji. Po I. svetovni vojni je prevzel vodenje nemške filharmonične družbe, jo reorganiziral in jo kot slovensko filharmonijo vodil do konca vojne. Kot kritik je vplival na glasbeni okus in javno mnenje. Za življenjsko delo je leta 1954 prejel Prešernovo nagrado. Njegov opus obsega 40 samospevov, 20 zborovskih skladb, 2 kantati, 5 simfoničnih pesnitev itd. Leta 1964 je Društvo slovenskih skladateljev na njegovo rojstno hišo, vzidalo spominsko ploščo z besedilom: »V tej hiši se je rodil Anton Lajovic, prvi mojster slovenske moderne glasbe.« Umrl je v Ljubljani 28. avgusta 1960.

Villa Litta klub – fondacija Litija

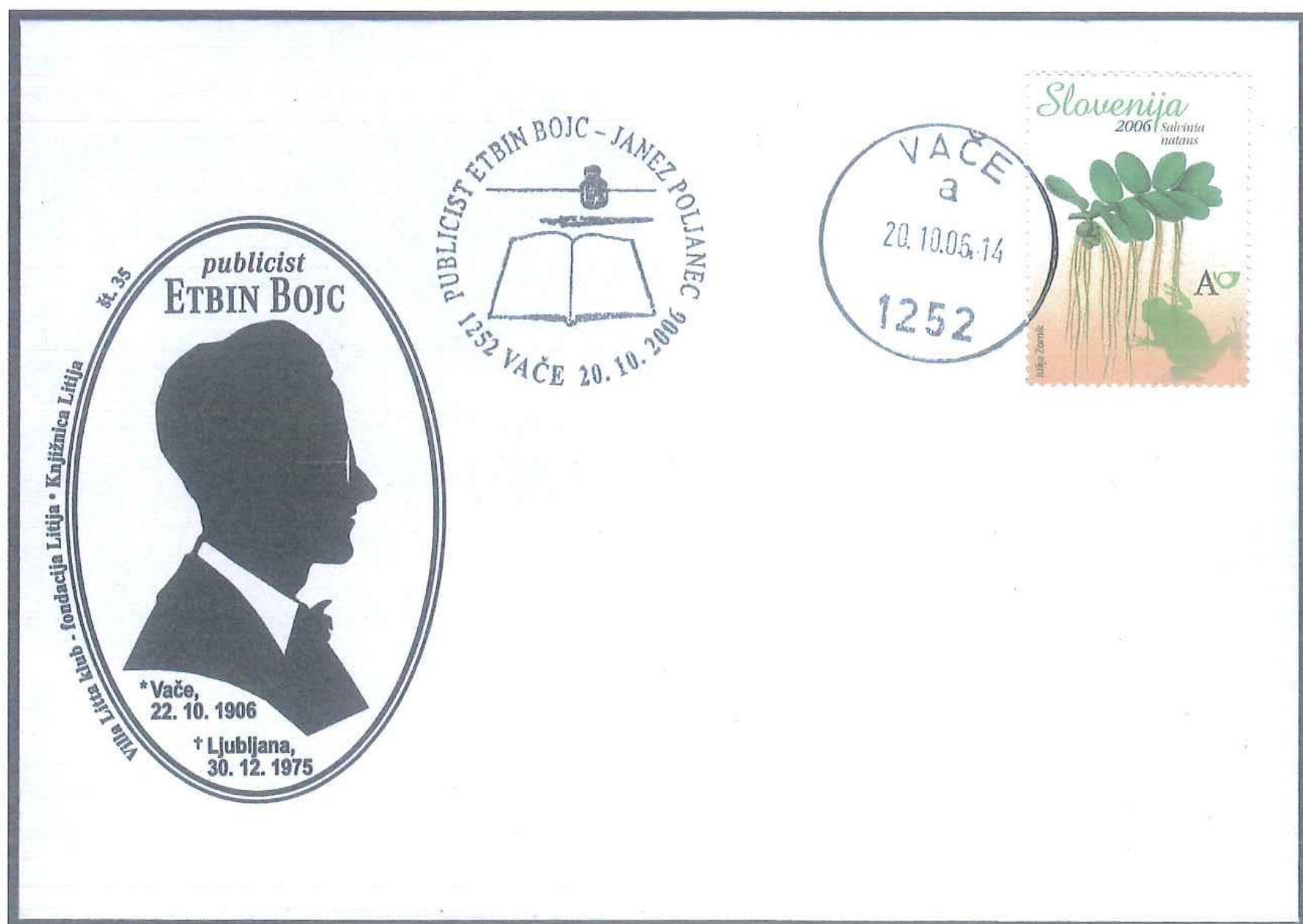
Spominska izdaja št. 20, priložnostni žig 19. decembra 2003 v uporabi na pošti 1252 Vače, filatelistična razstava v prostorih litijske knjižnice.

Pošta **VACE**, doneski za zgodovino

Spominska kuverta, posvečena obletnici rojstva publicista

Etbina Bojca

Etbina Bojca se je rodil na Vačah 22. oktobra 1906, umrl je v Ljubljani 30. decembra 1975. Ker je bil oče orožnik, so se morali seliti (Dobropolje, Ljubljana, Kočevje). Oče je kmalu umrl in vdovi zapustil tri otroke. Pri Bojčevih v Kočevju so se zbirali verni študentje - bodoči duhovniki (Leopold Čampa, Jože Gregorič, Jože Lušin, Franc Kramarič) in pisali članke za dijaške časopise (Bliskavice, Naši ognji). Po maturi je Etbina Bojca na vseučilišču v Ljubljani 1931. diplomiral iz pedagogike, filozofije in slavistike. Bil je aktiven sodelavec Zveze mladih intelektualcev. Služboval je kot srednješolski profesor pri uršulinkah v Ljubljani in Škofji Loki, v Mariboru, Ljubljani (na bežigraski gimnaziji), Domžalah, itd. Med II. svetovno vojno je bil nekaj časa interniran na Rabu. Objavil je več člankov, predvsem v časopisih in revijah z nabožno vsebino. Njegove priljubljene teme so bile duhovna rast, osebnost in krščanstvo, vrednote materinščine, problemi krščanske mladine. Napisal je več knjig o Slomšku, in sicer »Slomšek – naš duhovni vrtnar«, »Slava Slomšku« (skupaj z L. Kramolcem), »Knjiga o Slomšku« (skupaj s Fr. Hrasteljem). Podpisoval se je s psevdonimom Janez Poljanec. Njegovo najbolj znano delo pa so »Pregovori in reki na Slovenskem«, menda najobsežnejše te tematike pri nas. Proučeval je zgodovino slovenskega šolstva in začel o tem pisati obsežno delo (prišel je do črke R), ki bi ga bilo dobro dokončati. Bil je neutrujen borec za vero, duhovno rast, slovenstvo in materinščino. Anekdota: Na veliki četrtek leta 1941 je bil Etbina Bojca zadnji govornik na Ljubljanskem radiu. Z vso svojo veliko ljubeznijo do lastnega naroda je pozval Slovence, da se borimo za svojo narodno svobodo. Čisto nazadnje je citiral Cankarja: "Prišel je dan, ko smo morali zadeti križ na svoje rame in nastopiti krvavo pot na Golgoto. Trpeli bomo in dotrpeli ter doživeli svoje narodno vstajenje in poveljevanje." Nato je zapustil poslopje radia pri zadnjih vratih in se s kolesom odpeljal proti Devici Mariji v Polju, kjer je stanoval. Medtem so Italijani vstopili v stavbo radia, želeč ga aretirati. Toda eden od prisotnih uslužbencev, ki je Etbina Bojca poznal, je fašistične vojake usmeril drugam.

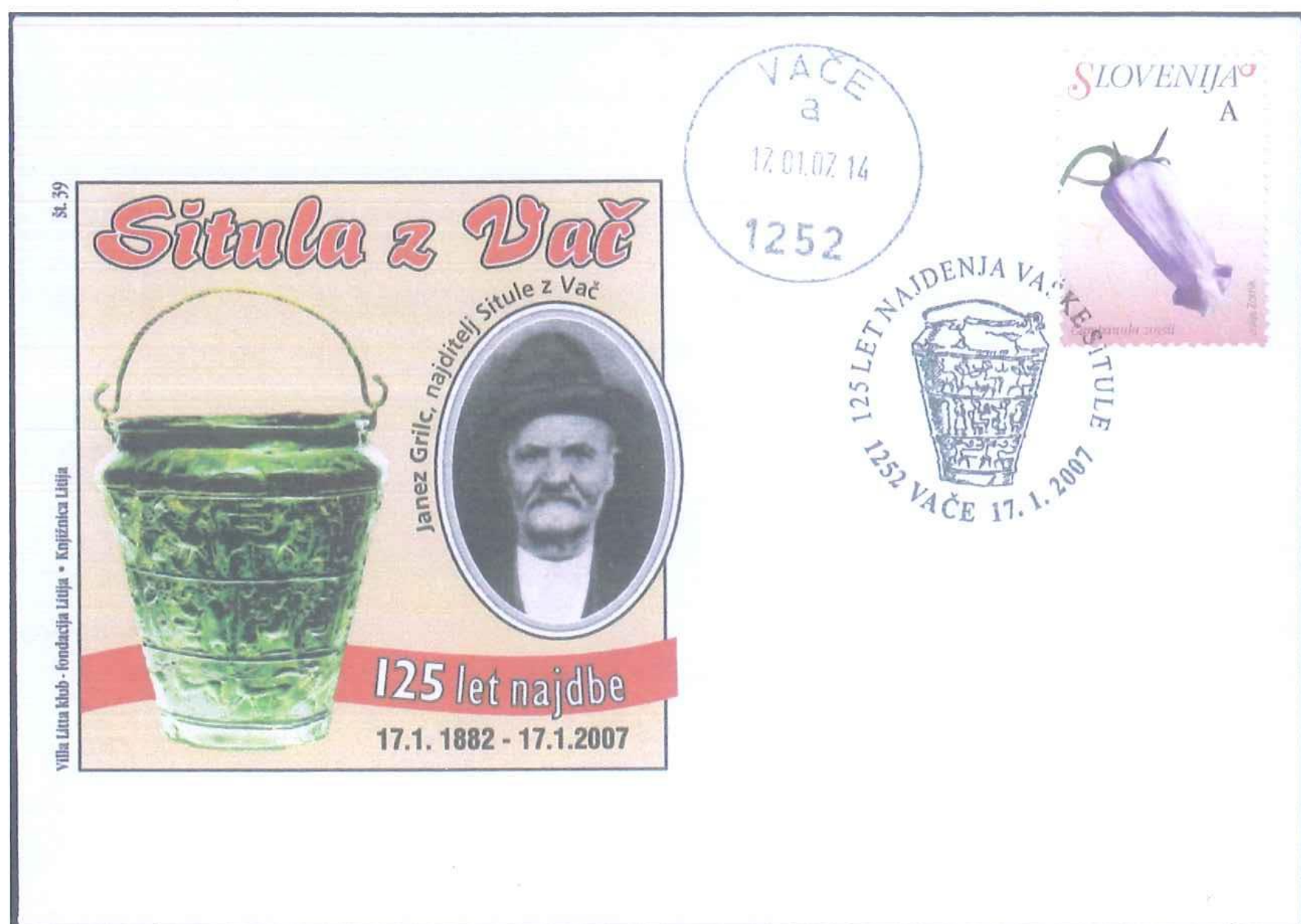
Villa Litta klub – fondacija Litija

Spominska izdaja št. 35, pripravljena 20. oktobra 2006 (1252 Vače,)
filatelistična razstava v prostorih OŠ Vače.

Pošta VAČE, doneski za zgodovino

125 let od najdbe Situla z Vač

Ko je Karlu Dežmanu, kustosu v tedanjem Kranjskem deželnem muzeju v Ljubljani, konec marca 1882 prišla v roke bronasta situla, ki jo je dva meseca pred tem na Vačah izkopal mladi domačin Janez Grilc s Klenika (1860–1931), je vedel, da ima opraviti z izjemno pomembno najdbo. Presenetljivo je, da je bila med množico več kot 50 na Slovenskem znanih predmetov z okrasom v slogu situlske umetnosti prva odkrita prav situla z Vač. Gre za še danes najbolje ohranjen predmet s situlsko upodobitvijo pri nas. Sodelavci Kranjskega deželnega muzeja v Ljubljani so še istega leta na Magdalenski gori nad Šmarjem izkopali grob s čelado, na kateri je v situlskem slogu upodobljena procesija bojevnikov. – Situla z Vač je najznamenitejša izkopanina na Vačah in sploh na Slovenskem (v vseh obdobjih, ki jih raziskuje arheologija). Izkopal jo je samouki ljubitelj starinoslovja, kmet Janez Grilc, in sicer na dan sv. Antona, 17. januarja 1882. Umetnina je najverjetneje nastala na prelomu 6. v 5. stoletje p. n. št., odseva tradicionalne vplive sredozemskega sveta.

Villa Litta klub – fondacija Litija, Knjižnica Litija,
Spominski ovitek št. 39, odtis priložnostnega žiga 17. januarja 2007 pošte 1252 Vače,
poleg odtis dnevnega žiga iste pošte; filatelistična razstava v prostorih OŠ Vače.

Pošta **VAČE**, doneski za zgodovino

Zadnji dan poslovanja pošte **1252 VAČE** v rednem sestavu Pošte Slovenije d.o.o.
in prvi dan kot **pogodbene pošte 1252 VAČE**.

2016.06.30.

2016.07.01.

Pošta **VAČE**, doneski za zgodovino

Odpiralni čas pošte **1252 VAČE**

Zgoraj: do 30. junija 2016 kot redne pošte,
spodaj: od 1. julija 2016 kot pogodbene pošte.

<http://www.posta.si/poslovalnica/1427/Vace?nodeid=491>

Poslovalnice Pošte Slovenije: 1252 Vače

Splošni podatki

Poštna št.: 1252

Ime (Naziv): Vače

Naslov: Vače 28 A

Telefon: 01 896 25 20

Telefaks: 01 896 25 24

Delovni čas

Pon.: 15:00 - 17:00

Tor.: 09:00 - 11:00

Sre.: 15:00 - 17:00

Čet.: 09:00 - 11:00

Pet.: 15:00 - 17:00

Sob.: 10:00 - 11:00

Zadnji dan poslovanja: 30. junij 2016.

Obvestilo Pošte Slovenije z dne 21. junija 2016:

Pošta Slovenije, pogodbena pošta: 1252 Vače

Splošni podatki

Poštna št.: 1252

Ime (Naziv): Vače

Pogodbenik: Zavod za razvoj zavesti »Družinsko gledališče Kolenc«,
Vače 12, 1252 Vače

Naslov: Vače 12, 1252 Vače

Delovni čas

Pon.: 08:00 - 15:00

Tor.: 08:00 - 15:00

Sre.: 08:00 - 17:00

Čet.: 08:00 - 15:00

Pet.: 08:00 - 15:00

Sob.: 09:00 - 10:00

Prvi dan poslovanja: 1. julija 2016.

Pošta **VAČE**, doneski za zgodovino

Žigi in stampiljke pošte **1252 VAČE**, uporabljeni:
do 30. junija 2016 v času poslovanja redne pošte (zgoraj) in
1. julija 2016, na dan prvega dne poslovanja pogodbene pošte (spodaj).

POŠTA
1252 VAČE

POŠTA
1252 VAČE

PORTO _____ EUR

Poštnina plačana pri pošti
1252 Vače

VRNITI RETURN ☒ **CN 15**

Napišite znak "X" v ustrezni kvadrat

NEZNAN	☐	UNKNOWN
PRESELJEN	☐	GONE AWAY
NASLOV	☐	INSUFFICIENT
POMANJKLJIV	☐	ADDRESS
NE SPREJME	☐	REFUSED
NI DVIGNIL	☐	UNCLAIMED

.....
Datum vrnitve / Return date:

NAKNADNO RAZVREDNOTENO

SLOVENIJA
Taxe perçue

VRNITI RETURN ☒ **CN 15**

Napišite znak "X" v ustrezni kvadrat

NEZNAN	☐	UNKNOWN
PRESELJEN	☐	GONE AWAY
NASLOV	☐	INSUFFICIENT
POMANJKLJIV	☐	ADDRESS
NE SPREJME	☐	REFUSED
NI DVIGNIL	☐	UNCLAIMED

.....
Datum vrnitve / Return date:

	DATUM	PODPIS
1.OBVESTILO		
2.OBVESTILO		

NAKNADNO RAZVREDNOTENO

SLOVENIJA
Taxe perçue

DDV : _____

POŠTA VAČE POŠTA 1252 VAČE

PORTO _____ EUR

DDV ni obračunan po
27. čl. ZDDV

Poštnina plačana pri pošti
1252 Vače